

Klára (17 let)

Rodina

- matka (47 let)
- otec (40 let)
- nevlastní otec
- vlastní sestra (20 let)
- nevlastní sestra (7 let)

Biologičtí rodiče Kláry jsou rozvedeni, matka před sedmi lety uzavřela nové manželství. Otec se o Kláru několik let nezajímá, výživné neplatí. O Kláru jeví zájem babička z matčiny strany.

Klára utekla poprvé z domu před dvěma lety, byla nalezena druhý den – důvodem útěku zřejmě prospěchové problémy, začala docházet na OSPOD, ambulantně do střediska výchovné péče. Další útěk o rok později – problémy s prospěchem. Mimo útěky řešena i neomluvená absence ve škole, falšování omluvenek a krádeže peněz doma. Poslední útěk tento rok, střídání chování v normě a problémového chování. Klára je kuřačka (5 cigaret denně), alkohol pije příležitostně, zkusila THC, lysohlávky, 1x pervitin.

Z psychologického vyšetření

Ve struktuře Klářiny osobnosti psycholog nenalezl žádné vážné akcentace, ale našel potenciál pro častější zážitky tísně, úzkosti, melancholie a smutku, ztráty zájmu o svět (skoro až deprese), které však Klára nedává tolik najevo. Svůj vnější emoční projev má pod přísnou kontrolou. Vnitřní prožívání a reflexe vlastních emocí je nesourodá a pro ni samotnou matoucí. Rysy emoční nekonzistentnosti mají vliv na její myšlení, rozhodování a ve výsledku i na její jednání. Lze přepokládat nesoulad v jejích emočních projevech, což může přivádět k nedorozumění v komunikaci s okolím. Má tendenci tlumit a vytěšňovat své emoční prožívání, agresivní impulsy dokonce vnitřně popírá (předpoklad deprese). Emočním podnětům z venku se nevyhýbá. Je vcelku ochotná zúčastnit se emočních výměn. Klára je k sociálnímu prostředí nastavena vnitřně negativisticky. V kombinaci s popřením vnitřních agresivních impulsů se její negativismus projevuje spíše nepřímo, například nikoliv přímým vzdorem, odporem nebo otevřenou agresí, ale únikem (útěky z domu). Klára je bolestivě zaujatá svými povahovými rysy, které vnímá jako negativní, je zde naznačen i vážnější

konflikt v sebeobrazu. Má zvýšenou tendenci k sebedegradaci (pozor na hraniční slony k sebetrestání). V interpersonální oblasti je nejistá, obezřetná, jakoby popírá v sobě frustrovanou potřebu blízkosti s druhými lidmi. Svou potřebu po blízkém vztahu dává najevo neobvyklým způsobem, ale neobratně o něj usiluje. Obecně se nestahuje do izolace, vstupuje do interakce, kooperuje, i když výběrově. Více se orientuje na svůj prostor. Kvůli sociální a vztahové nejistotě se Klára v realitě pohybuje opatrně, do testování reality vkládá hodně pozornosti a energie. Přesto reaguje ne typicky, nekonvenčně, individualisticky až nepřiměřeně, i v situacích, které jsou jednoznačně přesně definovány. Intelektové předpoklady jsou u Kláry v horním pásmu průměru.

Ze záznamů školy

Povinná školní docházka ukončena s průměrným prospěchem. Nyní studuje na SOU obor brusič skla, škola ji baví, ráda by ji dokončila. Na základní škole měla zájem o český jazyk, výtvarnou výchovu, anglický jazyk a dějepis. Na střední škole zájem o angličtinu, výtvarnou výchovu a dějiny výtvarného umění, bavila jí také praxe. Neměla problémy se spolužáky ani učiteli. Má široké spektrum zájmů: sport, hudba, malování, umění, sochařství.

Klára je klidná, milá, kamarádká. Umí pomoci ostatním. Mezi vrstevníky je oblíbená, nepotřebuje na sebe upozorňovat. Má smysl pro dobro a spravedlnost. Ve škole respektuje autoritu. Vystupuje slušně jak k učitelům, tak k vrstevníkům. Školní úkoly plní poctivě a svědomitě. Pracuje aktivně a zcela samostatně. Dokáže se soustředit dlouhou dobu. Má velmi dobrou paměť. Úkoly dokončuje. Pracovní tempo – rychlé, pohotové. Čtení – výrazné, s porozuměním. Písmo – čitelné, bez chyb. Výslovnost – bez nápadností. Slovní zásoba – na velmi dobré úrovni. Ústní projev – plynulý, souvislý. Komunikace – na dobré úrovni, je sociálně zdatná. Základní gramatika jí nedělá problémy. Početní výkony hbité, pohotové. Práce na PC – na dobré úrovni. Manuálně zručná, čistotná. Výtvarný projev – velmi pěkný, je kreativní, má velkou fantazii, zvládá i složité úkoly. Dobře se orientuje v učebnicích, knihách. Má smysl pro povinnost.

Otázky:

- 1) Jaké náznaky či projevy poruch chování jste u Kláry zaznamenali?
- 2) Které faktory, popsané v předkládané kazuistice, působí rizikově ve vývoji Kláry?

Zaměřte se na následující oblasti:

- RIZIKA SPOJENÁ S OSOBNOSTÍ
- RIZIKA SPOJENÁ S RODINOU
- RIZIKA SPOJENÁ SE ŠKOLOU
- RIZIKA SPOJENÁ SE SPOLEČNOSTÍ

- 3) Které faktory naopak mohou působit protektivně? Jak by se daly využít k podpoře Kláry?
- 4) K jakým cílům by měla podpora Kláry směřovat (zaměřte se na dílčí časově blízké cíle, ne na vzdálenější budoucnost)?